

ідеї спонукають дослідницю залучати до своїх студій мистецькі артефакти зі щораз ширшого географічного ареалу. Так, у 1990-х роках Людмила Міляєва пише статтю про розписи в каплиці трьох святих у замку м. Любліна (тепер територія Польщі), а також здійснює низку синтетичних досліджень, в яких не лише фіксує мистецтвознавчі аспекти української іконописної спадщини, але й розкриває метафізичну сутність сакрального мистецтва в його пов'язаннях з літургічною традицією. Ознаками нового наукового мислення в цій проблематиці позначена, зокрема, її праця (у співавторстві з Марією Гелитович) „Українська ікона XI—XVIII ст.“ Незважаючи на альбомний формат видання, у цій праці Людмила Міляєва спільно зі своєю колегою представила якісно вищу модель наукової інтерпретації українського ікономалярства, розкривши і соціальну, і духовно-містичну, і естетичну природу цього явища.

Ще від 1962 р. Людмила Міляєва викладає в Київському художньому інституті (сьогодні — Національна академія образотворчого мистецтва й архітектури). Професор, доктор мистецтвознавства (від 1988 р.), дійсний член Національної академії мистецтв України, вона є одним з найбільших авторитетів серед учених-гуманітаріїв не лише в межах України, але й поза нею. Статті Людмили Міляєвої займають провідне становище в різних профільних наукових виданнях, у тому числі і в „Записках Наукового товариства ім. Шевченка“. Як дійсний член НТШ Людмила Семенівна продовжує формувати критерії сучасної мистецтвознавчої науки в Україні, демонструючи свій рідкісний професійний потенціал і національно-питомі ознаки свого мислення.

Щиро вітаємо з ювілеєм!

Роман ЯЦІВ

26 червня 2010 р. виповнилося 80 років від народження Любомира Тадейовича Сеніка — відомого літературознавця, доктора філологічних наук, професора, директора Інституту літературознавчих студій Львівського національного університету ім. І. Франка, дійсного члена Наукового товариства ім. Шевченка (від 24 листопада

2007 р.), письменника і громадського діяча. Увесь життєвий і творчий шлях Любомира Сеніка — це шлях служіння українській ідеї і турботи про Божественні сади українського слова.

Народився Любомир Сенік на Тернопільщині, в с. Чернихові (нині Зборівський район) у вчительській родині. Мати Любомира Сеніка, Михайлина (з дому Косовська), за родинними переказами була внучкою доньки графа Потоцького, Анни, яка всупереч волі батька вийшла заміж за управителя його маєтку Володимира Косовського. Батько, Тадей Сенік, народився у Тернополі, в ремісничій родині. Після навчання в учительській семінарії вступив до Української Галицької Армії. Поляки інтернували його в концтаборі Счалкове біля Бидгоща. Згодом учителював у Чернихові ще в кількох селах і, як патріот і педагог, досягнув високу пошану в усій окрузі.

Початкову освіту Любомир Сенік здобув у селі Ігровиці (нині Тернопільський район), куди польська шкільна адміністрація перевела батька з Чернихова. Вчився також у школах с. Великого Глибочка і Плотичі. 1948 р. вступив на іспанську філологію до Львівського університету, звідки його несподівано відрахували: панівний режим виправив недогляд при наборі на таку „дипломатичну“, як на той час, спеціальність. Власне, це й був ранній пролог до української ідентичності Любомира Сеніка, початок основного сюжету його

особистого і творчого життя, якого розгублений вчорашній студент не міг збагнути.

Філологічну освіту здобув у Львівському педагогічному інституті, тут навчався у 1954—1957 рр. в аспірантурі. Бажання вивчати природу української художньої прози визріло відразу, так само відразу з'явилися тривоги й розчарування, бо досліджувати можна було хіба що тих авторів, які дорогою, часто надмірною ціною мусили виявляти лояльність до влади, переписуючи їй на догоду свої твори.

У центрі кандидатської дисертації Любомира Сеніка — роман Андрія Головка „Бур'ян“ і його літературний контекст. Далі були ширші студії над становленням українського роману у 20-ті роки ХХ ст., зокрема над творчістю Миколи Хвильового. Видання монографії на цю тему із закінченням політичної відлиги 60-х років розтяглося на кілька десятиліть. „Це моя супер-наївність досліджувати у ті часи творчість Хвильового чи інших майстрів „розстріляного відродження“ і це моя найгучніша пригода в Інституті“, — зауважує Любомир Сенік, маючи на увазі свою працю, починаючи з 1964 р. в Інституті суспільних наук АН УРСР (тепер Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України). Загалом кажучи, посада наукового співробітника в академічному інституті, попри всі тодішні суспільні перипетії, давала можливість систематичних наукових студій в колі інтелектуальних, освічених і патріотично налаштованих людей: поруч були Степан Щурат, Григорій Нудьга, Степан Трофимук, Микола Родько, Роман Кирчів, Марія Вальо, Ігор Моторнюк. Перед цим Любомир Сенік працював учителем української мови й літератури у с. Мшані поблизу Львова, співробітником Львівського історичного музею, завідував відділом критики у журналі „Жовтень“ („Дзвін“), час від часу був безробітним. Тепер тішився місцем праці і намагався зреалізувати свої наукові задуми. Однак якраз тут, з початком 70-х років, довелося багато пережити, бо література й життя не перепліталися, а перекручувалися до абсурду. Це виглядало як плата за існування в

умовах безнастанної ловитви, коли слово, усне й писане, ставало пасткою.

Докторську дисертацію Любомир Сенік захистив 1995 р. під назвою, у якій відбилися події нового українського відродження і відкритість перед ними автора дисертації — „Український роман 20-их років: проблема національної ідентичності“.

І докторська дисертація, і монографія під такою ж назвою — фундаментальне наукове дослідження, позначене глибиною погляду на літературні явища і талантом інтерпретатора. Відтоді Любомир Сенік написав і видав кілька поважних наукових розвідок, під його редакцією виходять „Літературознавчі зошити“ Інституту літературознавчих студій, за його ініціативи й безпосередньої участі проведено не одну наукову конференцію.

Якщо узагальнити науковий напрям, який нині представляє Любомир Сенік, то треба сказати, що це насамперед філософія літератури ХХ ст., роздуми над явищами „трагічної свідомості“, з якої виокремлюється поняття „свідомість зони“, коли над мисленням, над душею, над словами існує невідступний контроль, а той, хто намагається вийти з цієї „зони“, мусить загинути, як Валерій Марченко, як Василь Стус.

Природно, що в людини з такими думками наукова й науково-організаційна діяльність — лише одна з граней творчої екзистенції. В останнє десятиліття побачили світ художні твори Любомира Сеніка, насамперед роман „Ізійди, сатано“, який написаний в 70-ті роки ХХ ст., а вийшов окремою книгою 2000 р. Одна за одною, немов „дощ Божих букв“, з'являються книжки новел і повістей Любомира Сеніка: „На червоному полі“ (1998), „Трамонтана“ (2003), „У просторі розп'яття“ (2007), романи „Сьома брама“ (2004) і „Парабола“ (2005) і, книги віршів „Таїна (2009) і „Тремтлива далечінь“ (2010). Уже самими назвами автор підкреслює належність своїх творів до християнської традиції, у дзеркалі якої відбиваються його гострі і драматичні сюжети. Випробування, які випадають

на долю української людини у ХХ ст., сприймаються не лише як продовження-прирошення цієї традиції, а як її небувалі прояви. Про що б не писав Любомир Сенік, його духовний досвід завжди цікавий для іншої людини, бо це досвід, винесений зі складних колізій зовнішнього й внутрішнього світу автора, з переконання, що минуле нікуди не дівається, а впадає в теперішнє і в майбутнє, як сказано в одному з його віршів:

*У невідоме птах летить,
За синім обрієм розтане,
За тим, за берегом незнаним,—
Душа для вічності постане,
Хоч днесь — лиш незворотна мить.*

Навіть у віршах Любомира Сеніка, не кажучи вже про його прозові твори, відчувається епічність мислення, коли окремі ліричні стани душі складаються в сюжет цілої книжки, що особливо помітно в збірці сонетів „Тремтлива далечінь“.

Попри все інше, Любомир Сенік — відомий громадський діяч. 9 травня 1990 р. був обраний головою Львівської крайової організації Народного Руху України. Цій справі віддав багато часу й праці. Коли ж Рух почали перетворювати на партію, тоді залишився на первісних засадах його творення і передав кермо іншому. Певна річ, Сенік не був би самим собою, якби не описав пережитого й осмисленого в цей благодатний час національного піднесення. Його книжка „De rebus publicis“ (2007) стала писемним еквівалентом „рухівського“ образу Української держави.

Любомир Сенік — неповторна, харизматична постать сучасного наукового, літературного й товариського життя. Максималіст і романтик, який не вмів бути байдужим, своєю щирістю й творчою енергією він допомагає іншим збагнути високі пориви людської душі.

Нехай добро повернеться добром! На многії літа!

Богдана КРИСА

Дійсний член НТШ, академік НАН України, професор, доктор біологічних наук Михайло Андрійович Голубець зустрів своє 80-річчя сповнений творчих сил, енергії, задумів і нових ідей.

Народився М. Голубець 30 жовтня 1930 р. у с. Великий Любінь Городоцького повіту Львівського воєводства (тепер Городоцький р-н Львівської обл.). Його батьки були добрими господарями і чесними людьми. Мати гарно співала, вишивала, а батько був працюючим газдою. Дитячі та юнацькі роки Михайла проходили в атмосфері поваги до релігійних та культурних звичаїв, освітніх та патріотичних.

1948 р. сім'я М. Голубця переїхала до Львова. Невдовзі він вступає до Львівського сільськогосподарського інституту. У 1953 році здобув кваліфікацію інженера лісового господарства. А далі був прийнятий до аспірантури при кафедрі лісівництва цього інституту. Від 1954 року розпочав педагогічну діяльність у Львівському сільськогосподарському й лісотехнічному інститутах. Після закінчення аспірантури працював науковим співробітником у відділі меліорації й боротьби з ерозією ґрунтів Науково-дослідного інституту землеробства і тваринництва західних районів України.

Молодий науковець робить оригінальні узагальнення з низки цікавих наукових і практичних питань щодо росту, продуктивності, довговічності та вирощування культур ялини європейської в рівнинній частині західних областей України. Вони знайшли відображення в дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук (1960).